
miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 1/2011

perom cudzinca :)

... "Káva v mojich rukách sa ma snažila presvedčiť, že práve jej vypitie, ma čoskoro postaví na nohy a tak som si z nej pomaly uchlipla a opäť som starostlivo skontrolovala svoj odraz v zrkadle. Bez väčších zmien: kruhy a lá Derrick, stále na tom istom mieste ako včera, vlasy zmotané do niečoho podobnému vrkoču, výraz vyplašenej veвериčky.

Nuž, pomyslela som si, lepšie to už nebude a vykročila som smerom.... no, vlastne nevedela som ani, ktorým smerom sa vydať, ale zato s vrecom plným odvahy a fasciklom v rukách, ktorého obsah jednoducho musel znamenať úspech (ach, ako veľmi som sa vtedy mýlila).

Vošla som do "prvých dverí", s úsmevom silne prilepeným na tvári, so sebavedomím, ktoré by kľudne zahanbilo aj Madonnu, v čase jej najväčšieho rozkvetu a s presvedčením, že toto budú prvé a zároveň aj posledné dvere ...

Opäť som sa mýlila ... prvé síce boli, posledné ani zďaleka... na konci dňa boli zodraté nielen topánky, ale aj moje sny.

Na druhý deň som to skúsila znovu a potom znovu a znovu a už si ani nepamätám, koľko "dvier" som otvorila a koľko sa ich za mnou bez úspechu zavrelo. Nevzdávala som sa však, až nakoniec sa stalo, že jedny dvere predo mnou zostali otvorené dokorán a mne sa konečne podarilo "NÁJSŤ SI PRÁCU V NÓRSKU."

...A prečo práve dnes spomínam na tieto moje, "neľahké" začiatky? Snáď len preto, že sa dennodenne stretávam s tým, že ma niekto žiada o pomoc pri hľadaní práce v Nórsku a týmto mojím príbehom chcem naznačiť, že naozaj si veľmi dobre uvedomujem, aké je to ťažké a mať tak viac možností, pomohla by som všetkým, len aby sa vyhli ďalšiemu príbehu podobnému tomu môjmu, ale žiaľ, nemám tú možnosť.

Pokiaľ niekto z Vás, kto sa dočítal až sem a má tie možnosti a vôľu pomôcť tým, ktorí sa tu zatiaľ bezúspešne pretĺkajú od dverí k dverám, nebolo by možno od veci kontaktovať spolok a ten by mohol tieto ponuky zverejňovať. Nemusí to byť doslovne, "pod" - chytím ťa za ruku, sem si sadni a toto rob" ,ale len trebárs info typu: "u nás vo fabrike, firme, spoločnosti hľadajú ľudia a tak, keď máte záujem, tu je názov firmy, tel. číslo, web. adresa" a ostatné už bude len na šikovnosti danej osoby .

Niekedy si možno ľudia povedia, mne tiež nikto nepomohol a som tu a pomôžem niekomu a čo z toho budem mať? Alebo: čo keď ten človek potom niečo porobí a bude to moja chyba, že som ho sem dostal... ÁNO, netvrdím, že sa to nemôže stať a práve preto nehovorím o tom, aby ste doslova lobovali za ľudí a "chytali ich za ruky" a ťahalí, ale naozaj len tak informatívne dali vedieť, keď začujete, že niekde treba ľudí a nevádi, že sú to cudzinci.

Na záver, nechajme autora ist' príkladom: "Vo firme môjho manžela momentálne hľadajú šoférov s vodičským oprávnením D (čiže autobus), s praxou a aspoň zákl. znalosťami nórskeho jazyka" KONTAKT: Unibuss AS, pb. 210 Alnabru, 0614 Oslo, 22 08 43 22 / 958 78 077.

Nie je to nič ťažké a možno to niekomu pomôže a dokážeme si, že ľudia sú ešte stále ľuďmi a že naša slovenská nátura nie je len "závistlivá skupinka neprajníkov", s čím sa v poslednej dobe stretávam na rôznych fórach Slovákov žijúcich v zahraničí, ale že sme presne tí istí Slováci, akými sme boli, keď sme sem prišli ...

Martina Nimmerfoll

O zdochnutej susedovej koze

Určite poznáte bájku o sedliakovi, ktorému zdochla koza. Toľko lamentoval, až sa Boh nad ním zľutoval a prisľúbil mu, že vráti život jeho koze, len nech už prestane beďakať. Keď to sedliak počul, vyľakane skríkol: „Ó pane Bože, len to nie, ale učiň, aby zdochla koza aj môjmu susedovi!“ V tejto bájke je výborne demonštrované choré, neprajnícke a primitívne ľudské myslenie. Je ovládané závišťou a zlomyseľnosťou, radujúce sa z nešťastia iných. Žiaľ, denne sme na rôznych miestach konfrontovaní s takýmto primitivizmom. V tejto súvislosti mi nedá nespomenúť aj Michala Dočolomanského, ktorý v nejakom televíznom programe vyhlásil, že v erbe Slovákov by mala byť zdochnutá susedova koza...

Niektorí ľudia si totiž myslia, že ich vlastný blahobyt či genialita, musia byť vybudované len na úkor druhého. Netúžia ani tak po vlastnej výhode či zisku, ale po znevýhodnení a strate toho druhého, a to aj za cenu poškodenia vlastného záujmu. Osoby s menej výkonným "procesorom" vám budú zo zásady robiť zle, hoci im osobne to v živote nič neprinesie. Gánia, vyrypujú, robia rôzne schválnosti, či podrazy, len aby sme stále vnímali ich prítomnosť - „dám a pánov dokonalých“, schopných všetkého. Títo „dokonalí“ jedinci žijú totiž s presvedčením, že len ich názory a hodnoty sú najsprávnejšie. A tak sa často, z naoko príjemných ľudí (vonkajšie hodnotenie ulice), menia k svojim kolegom a blízkym, na nežičlivé a škodoradostné bytosti. Vykoristujú, zneužívajú a manipulujú svoje okolie v záujme dosiahnutia svojich osobných cieľov. Vo svojom živote uplatňujú „d'obací zákon“ sľepok. Uzurpujú si právo d'obať všetkých okolo seba, len aby si vybojovali čo najviac miesta pre vlastné hrabanie a zobanie.

Čo s tým? Niekde žiť a pracovať predsa musia aj tí druhí, tí „nemožní“ (podľa ich mienky), a to aj napriek tomu, že takýmto „dokonalým“ osobám - dokonale zacláňajú.

Pokračovanie na ďalšej strane

Pokračovanie z predchádzajúcej strany

Človek má z nich niekedy pocit, že od nás očakávajú ospravedlniť sa za vlastnú existenciu, a že napriek očakávaniam „dokonalých“, ešte stále tu SME. Ich zakomplexovaná malosť a závisť hľadá nepriateľov a vyvoláva nenávisť len preto, že je to omnoho ľahšie, ako hľadať priateľov a byť k sebe slušní.

Človek odjakživa túži po tom, čo nemá. Často však túžby presahujú možnosti a svetlo sveta uzrie závisť – rakovina duše. Závisť je povahovým rysom a kráča ruka v ruke so zlou. Deštrukcia závisťi však nepozná hranice. Navštívi hocikoho a v každom veku, nevedomujúc si pri tom, že závisť nemení nič na podstate veci.

Bohatí aj naďalej budú prosperovať, tí čo majú deti budú mať zrejme aj vnúčatá, a to aj napriek tomu, že sa naši „dokonalí“ zožierajú, sú znechutení a majú zlú náladu.

Človek posadnutý závisťou sa nedokáže uspokojiť s tým čo dosiahol, ale pritom už nie je schopný ani viac zo seba dostať. A tak aspoň pľuje, kope a brýzga dookola na všetkých. Možno si myslí, že ak hovorí o iných s dešpekтом, jeho spoločenská prestíž porastie. Nastáva však opačný efekt. Vypovedá to len o stave jeho vnútra, o stave jeho duše.

Hela Kiššová, Piešťanský týždeň

Amatérsky herec Edo z Radošinej:

Keby sa na Slovensku závisť zmenila na ropu, je tu Dubaj (Piešťanský týždeň)

Na tento článok som narazil v týždenníku Piešťanský týždeň a s ich povolením ho uverejňujem. Myslel som, že len ja mám takéto málo povzbudzujúce skúsenosti so slovenskými ľuďmi a už sa mi o tom ani nechce písať... "keď ty si taký negatívny na všetko".

Naozaj pozorujem u mnohých ľudí snahu ani nie dostať sa dopredu, na výslnie, vytvoriť si vlastnú kariéru, šťastie, bohatstvo aj keď bez ohľadu a na úkor iných, ale skôr snahu uškodiť druhým bez vlastného prospechu pre seba.... atď., atď. ako je to lepšie napísané vo vyššie uvedenom článku Vlado Branko

Wellness po slovensky a úradníci

Keď sa ma Nóri pýtajú na Slovensko a čo by tam mohli a mali navštíviť, vždy hovorím kúpele, kúpele a kúpele a všetko čo súvisí s termálnou vodou. Mám im hovoriť o Tatrách, ktoré sa zmestia do nórskeho Jotunheimenu rozlohou 5 krát? Na Jotunheimen som už od Slovákov počul nespočetne chvály, na neporušenú prírodu s množstvom jazier, v ktorých sa dá kúpať ale i piť vodu, malebných chatách a ústretových ľuďoch. Toto sú ľudia, ktorí Tatry, ako svoje domovské hory predsa poznajú, ešte som nikoho nepočul povedať, ale naše hory sú predsa (krajšie, divšie, prístupnejšie...) Spomeňte si na poslednú návštevu Tatier – najprv Vás ozbíjajú za parkovanie auta, potom sa načakáte na lanovku a v dave ostatných sa nahrniete do chaty na párky a čaj s rumom. Všade Vás berú ako barana, ktorého treba poriadne oholiť. Svetové ceny, slovenské služby.

Takže Nórom doporučujem kúpele a všetko, čo súvisí s termálnou vodou.

Piešťanské kúpele sú tým, čím sa Slovensko v zahraničí v rámci kúpeľov profiluje. Urobme si tam výlet: Masáž môžete dostať všade, ale piešťanské bahno a liečivá voda je len tam. V ich najlepšom stredisku ponúkajú balík Zrkadlisko a bahnsko a potom suchý zábal. Fantastické.

Trošku škoda, že sa to nedá objednať dopredu, telefonicky. Môžete si zavolať a rezerváciu Vám urobia s tým, že tam niekto musí osobne prísť a zaplatiť. Alebo napísať mail, po odpovedi previesť sumu cez internetovú banku.

Ale kúpili sme si balík a poďme dnu. Pekný interiér, ezoterická hudba. Vyzlečiete sa a po osprchovaní vkĺznete do zrkadliska, čo je sedací bazén s horúcou termálnou vodou. Lahoda a pohoda. Sprevádza vás nevtieravá hudba a zvuky vody. Nie je ťažké tu zabudnúť na okolitý svet a čas, hoci čas treba sledovať, lebo aj 15 minút je až, až záťaž na srdce. Na stene svietia digitálne hodiny ako na železničnej stanici a striedajú sa na nich postupne, dátum, teplota vody v bazéne, teplota vzduchu a čas. Pri mojej návšteve nefunguje práve údaj o čase. Našťastie, keď si sadnem do jedného rohu bazénu vidím na identické hodiny, ktoré visia nad dámskou časťou bazénu. Lebo ten je predelený na dve časti stenou. Rozmýšľam – vidím, že kedysi dávno boli rovno nad stenou jedny klasické hodiny, ktoré ukazovali len minúty a bolo ich vidieť z obidvoch oddelení. Ukazovali len minúty – a či wellness nie je aj o tom, vypnúť z každodenného náhlenia sa, zabudnúť aký je deň, aha, to máme dátum na digitálnych staničných hodinách, nad každým z bazénov. Nestačili by len minúty, keď máme vypnúť od okolia? Nuž nestačili. Dať do prevádzky tie klasické minútové hodiny by stálo pár euro, ale nové digitálne WiFi hodiny s atómovým riadením stáli tisícky eur a ich opravy tiež stoja slušné sumy a tam je už z čoho sa deliť medzi dodávateľom a človekom zodpovedným za nákup. Takže sedím a viem, aký je vonku dátum, ale ako dlho už v bazéne som, neviem. Prijemne omámený teplom a pohodou sa presuniem do bahnska. Blistatá, pravá piešťanská liečivá voda a na dne 20-30 cm vrstva bahna. Teplota vody 40°. Digitálne-atómové hodiny visia aj tu, ukazujú o 4 minúty viac oproti svojim kolegom vedľa. Pohoda – zrkadlisko aj bahnsko mám len pre seba. Pani, čo má v oddelení službu je na wellness úroveň trochu hlasná, chcem jej povedať, že Piešťany robia dobre kĺbom a pohybovému ústrojenstvu a nie sú na hluchotu, ale no....

Pani vie, že v bahnsku máte byť tak 15 minút, keď host' vyjde von, mala by ho v odpočívacom oddelení zabalit'. Host', teda ja, vyjde ale pani nie a nie nájsť. Najlepší efekt procedúry je, keď vás rozhorúčeného z bahnska hneď zabalí do plachty a deky a človek sa tam potí a oddychuje 15-20 minút. Po piatich minútach hľadania už nie som rozhorúčený, iba rozhorčený, nakoniec si vleziem späť do bahnska a čakám, než sa pani objaví. Konečne sa objaví. V odpočívacom oddelení je prítmie, ezoterická hudba, na stolíku svietnik so sviečkami a vonnými olejmi, ktoré nikdy, nikdy ani nesvietia, ani nevonujú. Len tam sú...

(Práve som sa vrátil z týchto kúpeľov – nebudete mi veriť – hodiny aj v pánskom oddelení ukazujú čas (a neukazujú dátum!), v odpočívárni svietili sviečky a vo vonnom kahančeku tiež horela sviečka!)

Raz som dokonca zažil, že ani ezoterická hudba nehrala, a keď ma pani zabalila v odpočívárni, prišiel chlapík a začal vysávať. Ako hovorí Satinský v jednej scéne: Prišiel som na javisko, ešte neboli iní herci ani diváci v publiku, "otvoril som si oponu (viete, ja neznášam hrať za zatvorenou oponou) a začal som hrať. Aj som si povedal, skôr začneš hrať chlapče, skôr skončíš.... Aj v televízii dávali dačo šikovného".

Pokračovanie na poslednej strane

Zimný večer

(Poviedka)

V prítomí obývačky stojí žena, obrátená ku mne chrbtom, tichá a nehybná ako figurína. Možno sa cez oblok pozerá na padajúci sneh, možno ju iba fascinuje mrazivá nálada mesta, biele zúfalstvo pouličných lúčok. Ja sedím zaborený do kresla a pozorujem jej dlhý, plavý vrkoč na bledomodrom svetle, ktorý vo mne prebúdza spomienky na všetko dobré i zlé, čo som s ňou prežil. Na stolíku vedľa mňa stojí načatá fľaša červeného vína a práve vyprázdnený pohár.

Naľavo odo mňa sedí náš pes, neveľký bastard s dlhou, bielou srstou a špicatým ňufákom. Dýcha ťažko, je starý a chorý, už dávno sme ho mali poslať na večný odpočinok. Občas bolestne zakňučí, ťažko povedať, či od telesnej bolesti, alebo preto, že cíti, ako málo sa mu v poslednom čase venujeme.

Znova a znova sa márne pokúšam presvedčať ženu, že sa na mňa hnevá bez príčiny. Je pravda, vravím, že Stella, naša spoločná známa, bola niekoľkokrát u nás, keď som bol doma sám. Uznávam, že som to nemal zatajiť. No nech mi konečne uverí, že k nijakej nevere z mojej strany nedošlo. O Stelliných návštevách som sa nezmieňoval jednak z diskretnosti voči Stelle - nie je vylúčené, že je do mňa zaľúbená, za to však ja už naozaj nemôžem - a jednak preto, aby som zbytočne neprebúdzať ženinu žiarlivosť. Viem, že je v poslednom čase precitlivenejšia a podozrievať, uznal som teda za najvhodnejšie o tejto veci mlčať. Netušil som, že Stella jej to, azda z čiréj zlomyseľnosti, vyklebetí.

Žena stále nereaguje, ostáva stát' pri okne, až začínam mať pocit, že tam namiesto nej vidím iba svoju predstavu, či spomienku. Pes znova bolestivo zakňučí, postaví sa na svoje tenké, reumatické nohy, prižmúri oči a živne. V obývačke hustne ticho, napätie a chlad, je mi čoraz jasnejšie, že tu niet už nijakého riešenia, že nastal koniec jednej dôvery, jedného vzťahu, jedného sveta.

Nedokážem sa zmieriť s možnosťou, že za túto katastrofu azda nikto nenesie zodpovednosť, že je iba výsledkom nezmyselnej zhody okolností. Pokúšam sa v duchu obviniť Stellu i ženu, túto dobrú vílu môjho života, ktorej láska ma kedysi zachránila pred šílenstvom a azda aj pred samovraždou. Stella mala držať jazyk za zubami, myslím si, moja žena by mi zase mala veriť, a ak mi neverí, mala by si aspoň uvedomiť, čo to bude pre mňa znamenať, ak sa teraz rozídeme. Alebo som na vine iba ja? Uznávam, vždy som mal tendenciu taktizovať, vopred špekulovať nad tým, ako ľudia na moje skutky zareagujú, vždy som rád veci prikrášľoval i zatajoval, zo strachu, aby som sa niekoho nedotkol a nenarušil si tým dôveru okolia. Ale či nerobia takto všetci ľudia? Či moja žena nechápe, že nijaký medziľudský vzťah by nezniesol úplnú úprimnosť a pravdovravnosť? Vari je ona v tomto smere lepšia ako ja?

Tvár mi horí roztrpčením, dych sa mi zrýchľuje, nervy sú na prasknutie. Stále dúfam, že toto je iba sen, alebo prinajhoršom hlúpe nedorozumenie, že moja žena má zlý deň alebo zlé obdobie, že vidí veci černejšie ako sú, že raz musí prísť k rozumu. Nalievam si za pohár vína a hltavo pijem, je to dobré, kvalitné víno, no práve to mi akosi v tejto situácii prekáža, ako estét by som považoval za vhodnejšie, keby víno bolo kyslé, keby zapáchalo korkom a zanechávalo prikru chuť na jazyku. Pes, táto krivajúca, bolestínska kreatúra, cíti, že vo vzduchu visí niečo hrozivé a disharmonické, začína nepokojne poskakovať po izbe, raz je pri

žene, raz pri mne, žena ostáva k nemu obrátená chrbtom, ani čo by to nebola tá istá osoba, ktorá ho dlhé roky bezvýhradne zbožňovala a rozmaznávala, pes vidí, že u nej sa nedecká útechy, pricupitá teda ku mne, zadáva sa mi prosebne do očí, ako keby si uvedomoval, že momentálne som ja práve taký chudák ako on, mne však pocit dôstojnosti nedovolí, aby som reagoval, zato on sa ma vytrvalo pokúša obmäkčiť, dúfajúc, že som stále schopný znovu nastoliť pôvodný stav idylly a harmónie, ktorý však - teraz som o tom takmer presvedčený - nikdy v skutočnosti nejstvoval.

Dopijem víno z pohára, trochu ma to upokojí i posmelí, začínam ďalší dlhý monológ. Vravím, že aj keby mi žena mala čo vyčítať, mohla by mi v mene našej dlhoročnej lásky odpustiť, povzniesť sa nad takúto triviálnosť. Nech si tiež spomenie, vravím ďalej, že ja som ju nikdy z ničoho neupodozrieval, že neraz bola celú noc na návšteve u kolegov a kolegýň, nikdy som sa jej nevyptoval na podrobnosti, nikdy nerobil scény, a keby sa aj nedajbože voľačo bolo prihodilo, keby sa raz aj bola pozabudla s niektorým mladým, švárnym kolegom, svet by sa zato nezrútil, ako skúsený človek viem, že ľudia sú krehké tvory, je až brutálne prísne mať na nich nadľudské nároky, navyše neodpustiteľne je egocentrické vzťahovať všetky ich poklesky na vlastnú osobu, ľudia sa predsa mýlia a robia hlúposť každý deň, stačí si len prečítať hociktoré bulvárne noviny, no zvyčajne sa na tom iba zasmejeme, prečo by sme sa mali urážať práve pre poklesky nám blízkych ľudí, ktorým by sme skôr mali všetko odpúšťať. Láska bez odpúšťania nie je opravdivou láskou, uzatváram.

Keby sa aspoň napaprčila! Keby mi aspoň vynadala! Ona však nič, ani sa nezachveje, jej žltý vrkoč visí aj naďalej nepohnute, ako zastavené kyvadlo. Nalejem si ešte do pol pohára vína, pes sa pomaly odtmolí na svoj zaslintaný vankúš. Nevdojak si odkašlem, pričom mi zide na um, že práve teraz by som tu azda mohol aj skuvíňať od bolesti a ona by pre mňa nepohla ani prstom. Toto poznanie ma roztrpčí ešte viac, mám nezadržateľnú potrebu pomstiť sa. No dobre, vravím a zodvihnem sa z kresla, nech je teda po tvojom, dám ti príčinu na urážku, na hnev, na nepriateľstvo, na rozchod. Bol som ti neverný, v myslí tisíckrát, zakaždým keď som zazrel nejakú peknú ženu. Netvár sa, že o tom nevieš a nenahováraš si, že ty si lepšia. A raz som ti bol neverný aj v skutočnosti. Bolo to už dávno, nesmierne dávno. S prostitútkou v Paríži. Alebo v Marseille? Už sa nepamätám. Bola to prima kočka, mulatka. Vždy som túžil po mulatkách, nemohol som si dať ujsť túto príležitosť. Áno, taký som ja chlap, nech to čert vezme. Ale so Stellou nie. Prisahám, že nie. Ani len v myšlienkach...

Cítim, že pes sa mi znova obtiera o nohu. Labou mi naznačuje, aby som ho pohladkal, možno však chce povedať, že atmosféra začína byť pre neho neznesiteľná, že je už najvyšší čas prestať rozprávať a začať konať. Oči má doširoka roztvorené, ružový jazyk vyplazený. Celé jeho šľachovité telo sa trasie ako v horúčke.

Rozožením sa a celou silou ho kopnem do jeho rozdávejkej papule. Zviera bolestne zaskučí a s námahou sa odplazi na svoje miesto. Ani trochu mi ho nie je ľúto.

Zazdá sa mi, že žene pri okne sa na okamih zdvihnú plecيا, rýchlo však znovunadobudne sebaovládanie a zmeravie. Jej sotva postrehnuteľné gesto zrejme znamená otázku: Bolo to naozaj treba?

Bude ešte aj horšie, odpovedám nahlas a nalejem si plný pohár vína.

Pokračovanie z 2. strany – Wellness po slovensky

Vysávač hučal vedľa, keď som toho mal dosť, zistil som, že tento usilovný páňko aj svetlá pozhasínal. Len mimochodom som to povedal dievčatám na recepcii, ale povedali, že on začína až večer o siedmej. Pani z Wellnesu odišla domov dávno predom mnou. Asi v televízii dávali dačo šikovného....

Pritom treba povedať, že lekárske a liečebne sú tradičné slovenské kúpele na veľmi vysokej úrovni. Len keď oni aj ten veľmi robíť chcú...

Iné kúpele - tiež liečia a napomáhajú pri ťažkostiach pohybového ústrojenstva a kĺbov – v modernom pavilóne, kde sú oddelenia masáží, vaňových kúpeľov, zrkadlisko, odpočívárne, bahnové zábaly sú dve (2) stoličky. Pacienti / hostia majú prísť 5 minút pred procedúrou, ale chodia aj skôr, dokrivkajú a stoja tam na barlách, opierajú sa o steny. Pritom chodby sú naozaj široké. Ale veď čo si pohoršia stáť, polepšia si procedúrou!

Jedného krásneho dňa mi zvoní telefón z domu: "Ježíšmária, máš tu list z poisťovne, nedoplatok 32,14 EUR treba zaplatiť do 5 dní, ináč Ti hrozí pokuta 3.300 EUR a exekúcia". Exekúciu som si musel nájsť v slovníku – POPRAVA! Nebolo tam či zastrelením alebo sekerou? (keď už v poisťovni mám sekeru), žeby šibenica? Povedal som si, aspoň sa dostanem do Aftenpostenu – nórsky občan popravený na Slovensku, lebo včas nezaplatil 32,14 EUR, nie mafii, ale jednej z najväčších poisťovní. Povedal som osobe, ktorá mi túto Jóbovu zvesť zatelefonovala – som ochotný zomrieť... jak tá Zoja Kosmodemjanská, rozhalím svoju chľpatú hrud' a strjelajte! Ale o nejakých desať dní som išiel okolo poisťovne, nuž skúsím sa spýtať. Dostal som sa ku krásnej dievčine v krátkej baletnej sukničke a veruže som sa tešil, ako ma popraví. Díval som sa, či neuvidím, kde má pušku. Ale ona povedala, že nedoplatok je a môžem ho zaplatiť. Ešte pri odchode som sa obzeral, či náhodou od chrpta.....

Pred pár dňami ma na schodoch v našom činziaku zastavila krásna dievčina. Vraj ako sa volám. Potešil som sa a povedal som jej meno. Mala pre mňa obálku, na ktorú som sa podpísal, pripísal som svoje telefónne číslo, ona si z obálky odtrhla tú časť, kde som jej napísal číslo a obálku mi podala. Bol v nej list od primátora mesta, s pečiatkou mesta a originálnym podpisom pracovníčky, ktorým mi vyrubujú poplatok 21,90 EUR za komunálne odpady za rok 2010. Bolo tam celé moje rodné číslo, videl som, že o mne všetko vedia, tak som zaplatil. Stále čakám na telefón od dievčiny na schodoch. Žeby som jej napísal zlé telefónne číslo?!

Kedysi sme písali o mánií úradov všetko posielat' do vlastných rúk, ich predstava, že všetci stoja v pozore pri schránke a čakajú, kedy im príde nejaký úradnícky list... Ani ma nehnevá prístup úradníkov, ale reakcia ľudí. Niekedy hovorím: Vám, keď príde z Národného výboru list, že sa máte o polnoci prísť postaviť na hlavu pred budovu, tak polovica z Vás to urobí! Druhá polovica však zájde za lekárom a vybaví si potvrdenie, že ich bolela hlava a nemohli na nej stáť, a tešia sa, ako nad úradníkmi zvíťazili.

Parkoviská pre autoturistov

Jedného dňa som cestoval do Svitú. Urobil som si z toho pohodový výlet. Nešiel som po diaľnici, ale vedľajšími ťahmi, aby som niečo videl. Zastavil som sa a pozrel si kúpele Brusno. Nízke Tatry som prešiel cez Čertovicu. Slniečko jarne hrialo z modrej oblohy, sobota, málo dopravy. Ako som stúpil do sedla Čertovice, snehu pribúdalo. Hľadal som nejaké odpočívadlo, aby som sa posadil na slnko a pokochal sa pohľadom po okolitých horách. Pozdĺž cesty boli kde tu miesta s hlbokým blatom, to boli asi zastávky pre linkový autobus. Nikde žiadne odpočívadlo.

Rozmýšľal som – čo tak niektoré z týchto zablatených autobusových zastávok rozšíriť a upraviť aj ako odpočívadlo pre automobilistov. Stačilo by pár lavíc so stolmi, odpadkové koše a kľudne by tam mohla byť aj informačná tabuľa, ktorá návštevníkov informuje o možnostiach turistických zážitkov v miestnej dedine a doline. Nie 10 x 20 metrový billboard na hlavnej ceste, že o 50 kilometrov bude reštaurácia-salaš, ale jednoduchá informácia, že hneď v tejto dedinke, len 400 metrov ďalej sa môžete pozrieť na pasúce sa kone, povozit' sa na koníkoch, možno je tam salaš, kde možno vidieť, ako sa robí syr, korbáčiky, výrobky ochutnať i kúpiť, možno tam býva miestna pani učiteľka na dôchodku, ktorá deťom ukáže školu a porozpráva, ako sa kedysi deti učili, hubár, ktorý Vás môže zobrať na huby, chytať ryby, alebo raky v potoku, zobrať na čučoriedky či maliny.... hranice sa nekladú. Myslím, že každá dedinka má niečo, čo deťom digitálneho veku môže veľa dať. Už len vidieť domáce zvieratká a ako sa krmia, alebo ako sa dojí krava. Pamätám si, že keď deti môjho priateľa prvýkrát videli kura, tak kričali, aha, dvojnohý havo! Spofahnite sa, že to dievčatko, ktoré sa hodinu povozí pozdĺž potoka na koni, si to bude lepšie pamätať, než tú týždňovú lyžovačku v Jasnej doline, s pobytom v luxusnom hoteli, saunami, upravovanými svahmi a internetom všade.

Malé odpočívadlo – ale však to nám vandali zdemolujú, Cigáni rozkradnú na kurivo...! Ale možnože nie. Samozrejme v čo najväčšej miere využiť miestnych remeselníkov, stolárov, rezbárov a nezabudnúť na vysýpanie smetných košov, upratovanie a údržbu. Ale veď práve v týchto dedinkách je plno ľudí, napríklad na dôchodku, ktorí by v tom mohli nájsť zmysluplnú činnosť a vítané finančné prílepšenie. Z dedinky pochádzajú aj mladí ľudia, študenti a gymnazisti, tiež by mohli na zviditeľnení potenciálu ich komunity spolupracovať. Vymyslieť, čo by pre návštevníkov bolo zaujímavé, ako to zveľadiť, aby sa to dalo návštevníkom prezentovať a postarať sa, aby vždy, aspoň nejaká malá atrakcia bola prístupná. Veď to neznamená, že koničky musia byť prístupné každý deň, ale raz to, raz ono.

Pozdĺž diaľnic a ciest v USA sme nevideli billboardy, ale hlavne na cestách sme sa stretli s princípom Adopt a Highway. Lokálny obchodník, alebo reštaurácia nesmie vedľa cesty umiestniť billboard, ale môže mať umiestnenú pri ceste štandardnú tabuľku, že najbližšie 3 míle cesty "adoptovala" reštaurácia Bumpers a stará sa o jej čistotu, vzhľad a zber odpadkov. Je to jej vizitka. Kľudne by aj takéto odpočívadlo pri ceste mohla "adoptovať" nejaká lokálna prevádzka a takto sa profilovať. Určite by to bolo lacnejšie ako štandardný billboard vedľa cesty.

Vlado Branko

Od srdca....

Mnohých toto vydanie krajanského periodika trochu rozladí – dôvodom môže byť, že sa tu nahromadilo veľa negatívnych reportáží o Slovensku a Slovákov. Možno to trochu rozladí aj iných autorov, ktorí do tohto čísla prispeli, zamrzí ich, že ich tvorba sa ocitla v susedstve s negatívnym obrazom Slovenska. Plne sa pripájam k týmto trochu rozladeným a sklamaným. Tiež by som bol radšej čítať o pozitívnych daniach na Slovensku, medzi členmi slovenskej komunity....

Ale ja som ostatné materiály mal už dávno, ale stále som na stránkach Budzogaňa mal biele miesta. Chýbal mi materiál. Po mesiacoch som teda sadol a napísal som – napísal som toho viac, ale prečítať si môžete len to, čo sa zmestilo. Napísal som o Slovensku, lebo som posledné mesiace strávil tu a dotýka sa ma to. Nenapísal som preto, lebo sa chcem predvádzať a nanucovať svoje názory v krajanskom časopise. Časopis nie je môj, ale patrí všetkým krajanom-Slovákovi v Nórsku. Veľmi by som si, sme si, želali, aby časopis lepšie podával rôznorodosť krajanských osudov, radostí.... Máme tu mladé rodiny, ktorých deti robia prvé krôčiky, začínajú v škôlke alebo pri tabuli v škole, máme tu stovky Slovákov v malých mestečkách ako Støren pri Trondheime, bolo by zaujímavé dozvedieť sa niečo o ich živote, práci...

Píšte, fotografujte a posielajte! S radosťou dáme prednosť novým pohľadom.

Sám som si pri písaní tohto textu uvedomil, že som sa v poslednej dobe rozprával s viacerými krajanmi, ktorí sa po odpracovaní niekoľkých rokov vrátili k rodinám na Slovensku. To by bola zaujímavá téma – porozprávať sa s nimi o dôvodoch návratu, lebo stále je to trochu zvláštnosť. V nórskom Størene pri Trondheime máme stovky krajanov, zamestnaných, alebo už nezamestnaných v hydínárskom závode. O ich osudoch už písali významné nórske denníky, boli s nimi rozhovory v televízii – to by bola téma! Máme mamičku, ktorá so sebou zobrala po rozvode s nórske manželom na Slovensko dve deti. Deti na Slovensku chodia do školy, viackrát sa o prípade písalo aj v Nórsku aj na Slovensku – posledný vývoj je, že zrejme aj slovenské úrady vyhovejú požiadavkám Nórskeho kráľovstva, jeho ministra zahraničných vecí a deti matke zoberú a vrátia otcovi do Nórska. Máme na túto krajanuku kontakt... to by tiež mohlo byť zaujímavé, sprostredkovať jej pohľad na vec, pohľad matky.

Skúsime to zlepšiť, ale potrebujeme k tomu aj Vašu pomoc príspevkami, komentármi, fotografiami.

vlado branko